

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІОГРАФІЯ ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

шифр і назва

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

шифр і назва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Історіографія історико-педагогічних досліджень
Освітня програма	Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	третій (освітньо-науковий)
Курс/семестр	2 / III
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Семінарські заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є набуття знань у галузі педагогіки та історії педагогіки, підготовка здобувачів до наукової діяльності, формування знань, умінь та навичок в організації та проведенні історико-педагогічних досліджень, визначення тенденцій розвитку педагогічної науки в дослідженнях даного напрямку задля врахування їх у реформуванні сучасної системи освіти, удосконалення проведення, зокрема регіональних історико-педагогічних досліджень, формування зрілої й творчої особистості. Сприяння засвоєнню методів і форм організації процесу дослідження; спонукання до подальшої самоосвіти і самовиховання, розвитку особистісних якостей майбутнього науковця, відповідального ставлення до виконання обов'язків здобувача освітньо-наукового рівня вищої освіти; формування потреби постійно займатися самонавчанням і самовдосконаленням.

Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з методологією історико-педагогічних досліджень, сформувані практичні уміння щодо реалізації практично-орієнтованої спрямованості, що відповідає нагальним завданням удосконалення системи освіти і виховання, переосмисленню наукових парадигм, пошуку нових теоретико-методологічних аспектів й орієнтирів.

Основними цілями вивчення дисципліни є формування у здобувачів інтересу і потреби систематизації та конструктивно-критичного переосмислення нагромаджених педагогічною наукою знань з розвитку освіти, шкільництва, теорії та практики навчання і виховання, осмислення проблем особистісно-орієнтованої освіти та підвищення її якості, формування національних та загальнолюдських цінностей, оновлення змісту і форм організації освітнього процесу, розвитку системи

безперервної освіти, розширення україномовного освітнього простору, забезпечення освітніх потреб національних меншин тощо. Такий системний ретроспективний погляд необхідний для з'ясування досягнень минулого, збереження й примноження напрацювань, попередження помилок і визначення перспектив поступу. Розроблена програма розрахована на знання студентів з навчальних дисциплін: загальні основи педагогіки, дидактики, теорії виховання, психології, філософії, що є теоретичною базою для подальшого оволодіння методами пізнання, логікою дослідно-педагогічного процесу, досвідом практичної-педагогічної діяльності.

Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти у процесі професійної та дослідницької діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до оволодіння загальнонауковими компетентностями.

ЗК 2. Здатність до розуміння предметної області, професійної діяльності за спеціальністю, генерування нових ідей при розв'язанні дослідницьких завдань.

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо, на основі дотримання у фаховій діяльності етичних міркувань професійної етики, міжкультурної толерантності, з дотриманням норм академічної доброчесності.

ЗК 4. Здатність планувати і здійснювати дослідницьку та інноваційну діяльність, ставити та вирішувати науково-дослідницькі проблеми.

ЗК 5. Здатність розробляти наукові проекти та керувати ними.

ЗК 6. Здатність презентувати результати досліджень українською та однією з іноземних мов європейського простору.

ЗК 7. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, формулювати власну світоглядну позицію до отриманої інформації.

ЗК 8. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у ЗВО, наукових структурах.

ЗК 9. Здатність дотримуватися етичних принципів та академічної доброчесності у наукових дослідженнях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 1. Здатність володіти педагогічною майстерністю, професійними вміннями до поглиблення наукових знань фахівцям галузі загальної педагогіки, історії педагогіки.

СК 2. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сфері загальної педагогіки та історії педагогіки, досягати наукових результатів, що репрезентують нові знання

СК 3. Здатність до застосування новітніх теорій, технологій та методів науково-педагогічного дослідження для розв'язання комплексних проблем у галузі загальної педагогіки та історії педагогіки.

СК 4. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз проблем психолого-педагогічних наук,

оцінювати та забезпечувати якість наукових досліджень.

СК 5. Здатність ініціювати, розробляти та реалізовувати комплексні проекти у галузі загальної педагогіки та історії педагогіки.

СК 6. Здатність апробувати, презентувати, впроваджувати та екстраполювати результати наукових досліджень у педагогічну практику.

СК 7 Здатність дотримуватися етики досліджень, норм академічної доброчесності у наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

СК 8 Здатність до професійного самовдосконалення.

СК 9. Здатність моделювати, здійснювати й оцінювати якість освітньої діяльності у закладі вищої освіти.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Здатність забезпечити концептуальні та методологічні знання в галузі загальної педагогіки, історії педагогіки та на дотичних міждисциплінарних напрямках, володіти спеціалізованими вміннями/навичками, необхідними для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності.

ПРН 2. Здатність поглиблювати, переоцінювати існуючі знання, здійснювати критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей.

ПРН 3. Аналізувати та застосовувати науковий доробок українських та зарубіжних вчених, фундаментальні концепції та теорії у професійній сфері.

ПРН 4. Знати систему організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.

ПРН 5. Уміти започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес наукового дослідження, демонструвати дослідницькі навички у галузі загальної педагогіки та історії педагогіки з дотриманням належної академічної доброчесності.

ПРН 6. Уміти розробляти комплексні наукові проекти у галузі загальної педагогіки, історії педагогіки та кваліфіковано реалізувати їх.

ПРН 7. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі у галузі освітніх, педагогічних наук та дотичних міждисциплінарних напрямках за допомогою сучасних інструментів і технологій пошуку, спеціалізованих баз даних та інформаційних систем.

ПРН 8. Прагнути до безперервного саморозвитку та самовдосконалення; кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях; володіти здатністю до презентації наукового доробку у галузі загальної педагогіки та історії педагогіки.

ПРН 9. Володіти навичками міжнародного співробітництва, наукової комунікативної компетентності державною й іноземними мовами у сфері їх наукових досліджень, а саме здібності вільно спілкуватися з питань, що стосуються їх сфери

наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому.
 ПРН 10. Здатність демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну добросовісність, послідовну відданість розвитку нових ідей у передових контекстах професійної та наукової діяльності.

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин 90
лекції	20
Семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	011 Освітні, педагогічні науки	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	Семінарські заняття	сам. роб.
Тема 1. Предмет і завдання історіографії. <i>ПЛАН</i> 1.Історіографія як термін, поняття та дисципліна. 2.Становлення української історіографії. 3.Методи і принципи історіографічного аналізу.	2 год		4 год
Тема 2. Основні напрями активізації науково-дослідної роботи в університеті. <i>ПЛАН</i> 1. Сутність поняття «науково-дослідницька робота», «науково-дослідницька діяльність». 2. Роль викладача у розв'язанні існуючих проблем наукової роботи в історико-педагогічному аспекті.	2 год		4 год

3. Особливості організації НДРС педагогічного спрямування.			
Тема 1. Теоретичні основи історико-педагогічних досліджень. <i>ПЛАН</i> 1. Методологія педагогічних досліджень. 2. Класифікація наукових теорій. 3. Зміст і організаційна структура наукових досліджень в Україні.		2 год	4 год
Тема 3. Теоретико-методологічні засади історіографічних історико-педагогічних досліджень. <i>ПЛАН</i> 1. Методологічні засади дослідження. 2. Класифікація джерельної бази. 3. Періодизація історіографічного процесу.	2 год		4 год
Тема 4. Сучасні методологічні аспекти історико-педагогічних досліджень. <i>ПЛАН</i> 1. Сутність поняття «методологія» як вчення про науковий метод пізнання, система методів. 2. Функції методології науки, сутність поняття «методологічна свідомість», «методологічна культура». 3. Рівні методології: філософський або фундаментальний, загальнонауковий і частково науковий.	2 год		4 год
Тема 2. Історіографія розвитку педагогічної науки в історико-педагогічних дослідженнях. <i>ПЛАН</i> 1. Класифікація історико-педагогічних досліджень.		2 год	4 год

<p>2. Сутність поняття «педагогічна наука», «історіографія», «фактографічна база».</p> <p>3. Особливості досліджень з конкретно-педагогічних проблем.</p> <p>4. Зарубіжна реформаторська педагогіка в оцінках українських науковців.</p>			
<p>Тема 5. Історія освіти України у висвітленні науковців різних часових періодів.</p> <p><i>ПЛАН</i></p> <p>1. Основні риси і характеристики парадигми історії освіти до 1991 р.</p> <p>2. Національно-орієнтовані концепти сучасних історико-педагогічних досліджень.</p> <p>3. Регіональні особливості розвитку структурних компонентів системи освіти України.</p>	2 год		4 год
<p>Тема 6. Розвиток теорії та практики навчання в історико-педагогічних дослідженнях.</p> <p><i>ПЛАН</i></p> <p>1. Еволюція теоретичних основ змісту освіти.</p> <p>2. Характеристика операційно-діяльнісного компоненту процесу навчання.</p> <p>3. Науково-методичне та організаційно-педагогічне забезпечення освітнього процесу.</p>	2 год		4 год
<p>Тема 3. Історіографічні дослідження з проблем освіти та навчання.</p> <p><i>ПЛАН</i></p> <p>1. Історія функціонування дошкільної та середньої освіти в Україні.</p> <p>2. Характеристика розвитку окремих напрямів освіти (вища, медична, спортивна, жіноча, релігійна тощо).</p> <p>3. Регіональні особливості організації освітньої системи в Україні.</p>		2 год	4 год

<p>Тема 7. Наукова інтерпретація історичного розвитку теорії і практики виховання. ПЛАН 1. Регіональний вимір морального, громадянського та національного виховання. 2. Відображення в науково-педагогічних дослідженнях окремих напрямів виховання. 3. Наукова оцінка ролі громадських організацій у розвитку теорії та практики виховання.</p>	2 год		4 год
<p>Тема 8. Історіографія вивчення діяльності бібліотек. ПЛАН 1. Підручникотворення та його змістовий компонент як історико-педагогічний дискурс. 2. Діяльність бібліотек у розвідках науковців України.</p>	2 год		4 год
<p>Тема 4. Історіографія розвитку виховного процесу в дослідженнях українських науковців. ПЛАН 1. Теорія і практика виховання як важлива складова педагогічної науки. Структура історіографії з проблем розвитку теорії і практики виховання. 2. Зміст виховання та еволюції виховних систем. 3. Згальнодидактичні функції та засади творення шкільних підручників. 4. Педагогічні засади роботи бібліотек у педагогічній історіографії.</p>		2 год	4 год
<p>Тема 9. Підготовка педагогічних кадрів як історіографічна проблема. ПЛАН 1. Розвиток мережі закладів професійної підготовки майбутніх педагогів. 2. Навчально-методичне забезпечення педагогічного</p>	2 год		4 год

процесу. 3. Шляхи здійснення єдності теоретичної підготовки педагогів та шкільної практики.			
Тема 10. Регіональний дидактико-методичний аспект підвищення кваліфікації вчительства. <i>ПЛАН</i> 1. Проблеми теорії та практики навчання у змісті курсової підготовки вчителів. 2. Система дидактико-методичної підготовки вчителів як історико-педагогічна проблема. 3. Дидактичні основи атестації педагогічних кадрів в історіографії.	2 год		4 год
Тема 5. Розвиток теорії та практики навчання в закладах професійної педагогічної підготовки та підвищення кваліфікації. <i>ПЛАН</i> 1. Історіографічний аспект вдосконалення змісту освіти в закладах з підготовки педагогічних кадрів. Наукові засади розробки навчальних планів. 2. Підготовка майбутніх педагогів до виховної роботи у вітчизняній педагогіці. 3. Практична підготовка та навчально-методичне забезпечення педагогічного процесу в історико-педагогічних дослідженнях.		2 год	4 год
ЗАГАЛОМ	20 год	10 год	60 год

6. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарські/практичні заняття	15
Самостійна робота	15
Індивідуальне/творче завдання	20

Залік/екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

7. Ресурсне забезпечення

Література

1. Абашкіна Н.В., Бережна Е.П., Дорошкевич В.О. Нові підходи до розробки сучасних педагогічних досліджень. *Рідна школа*. 1994. Ч. 3-4. С. 41-43.
2. Адаменко О.В. Вибірковий метод в історико-педагогічному дослідженні. *Вісник Луганського держ. пед. ун-ту ім. Тараса Шевченка*. 2003. № 4. С. 6-14.
3. Адаменко О.В. Методологічні засади аналізу історії розвитку педагогічної науки. Методологічні засади педагогічного дослідження. *Монографія* / авт. кол.: Є.М.Хриков, О.В.Адаменко, В.С.Курило та ін.; за заг. ред. В.С.Курило, Є.М.Хрикова. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2003. С. 127-153.
4. Адамович Г. Ідея народності в українському підручникотворенні 40-х рр. ХХ ст. *Актуальні проблеми української етнопедагогіки* / за ред. Скульського Р.П. Івано-Франківськ, 2001. С. 163-169.
5. Бай І. Педагогічні засади укладання та ілюстрування українських підручників Галичини (друга половина ХІХ – початок ХХ століття): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук*: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки». Івано-Франківськ, 2005. 20 с.
6. Беспалько В.П. Теория учебника. Дидактический аспект. М.: Педагогика, 1988. 160 с.
7. Березівська Л.Д. Основоположні засади історико-педагогічних досліджень: теорія і методологія. *Шлях освіти*. 2010. № 1. С. 37-42.
8. Біницька К.М. Педагогічна історіографія - сучасний стан на пряму історико-педагогічних досліджень. *Педагогічний дискурс: зб. наук. праць* / гол. ред. І.М.Шоробура. Хмельницький: ХГПА, 2013. Вип. 15. С. 58-62.
9. Богданець-Білокаленко Н.І. Проблема формування особистості у змісті підручників з читання для початкової школи (50-ті роки ХІХ ст. - 50-ті роки ХХ ст.): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук*: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки». Одеса, 2007. 20 с.
10. Богуславська М. Структура сучасного історико-педагогічного знання. *Шлях освіти*. 1999. № 1. С. 37-40.
11. Варшавчик М. А. Історіографічні джерела. *Джерелознавство історії України: довідник* / за ред. М. Варшавчика, Я. Калакури. Київ, 1998. С. 26-27.
12. Ваховський Л. Ц. Конструювання методології регіонального історико-педагогічного дослідження. *Вісник Луганського нац. пед. ун-ту імені Тараса Шевченка*. Луганськ: Альма-матер, 2006. № 19 (114). С. 16-22.
13. Ваховський Л.Ц. Методологія дослідження історико-педагогічного процесу: постановка проблеми. *Шлях освіти*. 2005. Ч. 2. С. 7-

11.

14. Великочий В. Українська історіографія суспільно-політичних процесів у Галичині 914-1919 рр. *Монографія*. Івано-Франківськ: Видавн.-дизайнерський відділ ЦІТ ПНУ ім. В. Стефаника, 2009. 812 с.
15. Верменич Я.В. Регіональна історіографія України ХІХ – початку ХХ ст.: спроба періодизації. *Історія. Четвертий міжнародний конгрес українців*. Ч.ІІ. (ХХ століття). Одеса-Київ-Львів, 1999. С.44-48.
16. Верменич Я.В. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. Київ, 2003. – 516 с.
17. Вихрущ А.В. Закономірності розвитку освітніх систем у ХХ столітті. *Освіта в перспективі інтеграції Європи*. Варшава, 2001. С. 125-129.
18. Гаврилюк Т. Підручникотворча діяльність К. Кисілевського в контексті дидактичних пошуків педагогів Східної Галичини. *Науковий вісник Чернівецького ун-ту: Педагогіка та психологія: зб. наук. праць*. Чернівці: Рута, 2009. Вип. 468. С. 79-91.
19. Гаврищак І. Українські гімназійні підручники ХІХ століття: історико-філософський дискурс. Тернопіль: Горизонт, 1999. 130 с.
20. Герегова С.В. Освіта в західноукраїнському регіоні (друга половина 40-х – перша половина 50-х рр. ХХ ст.): *дис... канд. іст. наук: 07.00.01*. Чернівці, 2004. 193 с.
21. Герцюк Д. Освітньо-шкільна діяльність українських учительських товариств і організацій в Галичині (кінець ХІХ - початок ХХ ст.). *Розвиток української та польської освіти і педагогічної думки (ХІХ-ХХ ст.): у 2 т. Т. 2.* / за ред. Д. Герцюка і А. Гаратик. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. С. 41-58.
22. Герцюк Д. Педагогічна освіта в Галичині у другій половині ХІХ - на початку ХХ ст. *Вісник Львівського ун-ту: Студент - майбутній вчитель*. Львів, 1991. С. 69-79.
23. Гнатів О.В. Проблеми природоохоронного виховання учнівської молоді у спадщині вітчизняних педагогів (20-30 рр. ХХ ст.): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки»*. Мелітополь, 2012. 20 с.
24. Голубничка Л.О. Класифікація джерел педагогічної історіографії. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2012. Вип. 26. С. 30-37.
25. Голубничка Л.О. Педагогічна історіографія: теоретичні аспекти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2012. Вип. 27. С. 150-157.
26. Гомоннай В., Росул В., Ходанич П. Педагогічна освіта на Закарпатті. Ужгород: Гражда, 2003. 112 с.
27. Гомоннай В.В., Росул В.В., Талапканич М.І. Школа та освіта Закарпаття. Ужгород, 1997. 248 с.
28. Гончаренко С.У. Методологічні характеристики педагогічних досліджень. *Педагогіка і психологія*. 1993. Ч. 1. С. 11-23.
29. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 374 с.

30. Горбик В.О., Скрипник П.І. До питання про районування України. *Український історичний журнал*. 1995. № 1. С. 3-12.
31. Грищенко Т.А. Становлення і розвиток музично-естетичного виховання в гімназіях України (XIX ст. - початок XX ст.): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки»*. Київ, 1998. 16 с.
32. Гупан Н.М. До періодизації розвитку історико-педагогічного процесу в Україні. *Шлях освіти*. 1999. № 1. С. 45-49.
33. Гупан Н.М. Історіографія розвитку історико-педагогічної науки в Україні. Київ: Київ. ін-т внутрішніх справ при Нац. академії внутрішніх справ України, 2000. 222 с.
34. Гупан Н.М. Розвиток історії педагогіки в Україні (історіографічний аспект): дис... доктора пед. наук: 13.00.01. Київ, 2001. 496 с.
35. Даниленко В., Слюсаренко А. Українська національна школа в XX ст.: Деякі проблеми розвитку та вивчення. *III Міжнародний конгрес українців*. 26-29 серпня 1996 р. Харків, 1996. С. 131-138.
36. Демчак М., Опачко М. Розвиток і становлення професійної педагогічної освіти на Закарпатті: етапи і чинники. *Науковий вісник Ужгородського нац. ун-ту: Педагогіка. Соціальна робота*. 2012. Вип. 25. С. 66-70.
37. Дем'янченко Н.М. Ретроспектива педагогічної освіти в Україні (XIX - початок XX ст.). Москва: МПА, 2002. 240 с.
38. Дідух І.Я. Виховна теорія і практика українського скаутського руху на західноукраїнських землях у 1910-х - 30-х рр. XX ст.: *дис... канд. пед. наук: 13.00.01*. Тернопіль, 2013. 287 с.
39. Дзвінчук Д. Освіта в історико-філософському вимірі: тенденції розвитку та управління. Київ, 2006. 378 с.
40. Добржанський О.В. Культурно-освітня робота українських товариств на Буковині у др. пол. XIX - на поч. XX ст. *Питання історії нового та новітнього часу: зб. наук. ст.* Чернівці, 1994. Вип. 3. С. 25-34.
41. Добровольська В.А. Історія жіночої освіти Південної України (1901-1910): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 07.00.01 «Історія України»*. Дніпропетровськ, 2006. 19 с.
42. Добрянський І. А., Постолатій В. В. Громадська та приватна ініціатива в розвитку освіти в Україні (кінець XIX - початок XX ст.). Кіровоград, 1998. 143 с.
43. Дриндак Г. Теорія та практика створення шкільних підручників із рідної мови для початкових класів у 40-х рр. XX ст. *Вісник Прикарпатського ун-ту: Педагогіка*. Вип. VII. Івано-Франківськ: Плай, 2002. С. 141-148.
44. Дубасенюк О. Проблема підготовки педагогічних кадрів на Волині у 20-х - 30-х рр. XX ст. *Кременецький ліцей у контексті розвитку освіти, науки та культури на Волині в першій третині XX ст.: зб. наук. праць*. Тернопіль: Терно-граф, 2009. С. 23-32.
45. Дутчак П.В. Просвітницька і культурно-громадська діяльність українського жіноцтва в Західній Україні (20-30-і роки XX століття). Івано-Франківськ, 1996. 36 с.
46. Євтух М.Б. Розвиток освіти і педагогічної думки в Україні (кінець XVIII — перша половина XIX століття): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук у формі наук. доповіді: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки»*. Київ, 1996.

70 с.

47. Єршова Л. М. Жіноча освіта на Волині. *Монографія*. Житомир: Полісся, 2006. 488 с.
48. Єршова Л.М. Історіографія дослідження виховного ідеалу у вітчизняній педагогічній теорії XIX — початку XX ст. *Педагогічний дискурс: зб. наук. праць* / гол. ред. І.М.Шоробура. Хмельницький: ХГПА, 2013. Вип. 15. С. 233-237.
49. Завгородня Т. Дидактична думка в Галичині (1919-1939 роки). Івано-Франківськ: Плай, 1998. 167 с.
50. Завгородня Т. Творча особистість учителя в історії педагогічної думки Галичини. *Творча особистість учителя: Проблеми теорії і практики: зб. наук. пр.* К.: НПУ, 2001. Вип. 5. С. 88-93.
51. Завгородня Т., Скоморовська І. Педагогічні засади роботи бібліотек з учнівською молоддю в Західній Україні (1919-1939 рр.). *Монографія*. Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я., 2010. 244 с.
53. Завгородня Т. Підготовка вчителів для української народної школи в Галичині (1919-1939 рр.). Івано-Франківськ: Плай, 1999. 135 с.
54. Зайченко І.В. Проблеми української національної школи у пресі (друга половина XIX - початок XX ст.) / за ред. М.Д.Ярмаченка. Львів, 2002. 344 с.
55. Зашкільняк Л. Методологічні аспекти світового історіографічного процесу і сучасна історична наука історіографії. Українська історіографія на зламі XX – XXI ст.: здобутки і проблеми. *Колективна монографія* / за ред. Л.Зашкільняка. Львів: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2004. С. 24-57.
56. Зніщенко М.П. Становлення та розвиток публічних бібліотек для дітей в Україні (1900-1939 рр.): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 07.00.08 «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство»*. Київ, 1998. 16 с.
57. Золотухіна С.Т. Розвиток теорії і практики виховуючого навчання в історії вітчизняної педагогічної думки (X-XI ст.): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки»*. Київ, 1995. 20 с.
58. Зякун А.І. Навчальна література з історії кінця 80-х - 90-ті роки XX ст. історіографічний аналіз: *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни»*. Київ, 2002. 20 с.
59. Івах С.М. Проблеми українського шкільництва у жіночому русі Галичини (80-ті роки XIX – 30-ті роки XX ст.): *дис... канд. пед. наук: 13.00.01*. Івано-Франківськ, 2007. 164 с.
60. Ісаєвич Я.Д. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. Львів: Ін-ут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2002. 250 с.
61. Історико-педагогічні дослідження: Регіональний вимір. *Вісник Луганського нац. пед. ун-ту ім. Т.Шевченка: Педагогічні науки*. 2006. Листопад № 19, ч. II. 276 с.
62. Історіографічний словник: *навч. посіб. для студ.* / С.І.Посохов, С.М.Куделко, Ю.Л.Зайцева та ін. Харків: Східно-регіональні гуманітарно-освітні ініціативи, 2004. 320 с.

63. Історія української школи й педагогіки в матеріалах та документах / упор. О.О.Любар / за ред. В.Г.Кременя. Кривий Ріг: Кривбасавтоматика плюс. 2002. 625 с.
64. Калакура Я. Українська історіографія: курс лекцій / Я. Калакура. Київ: Генеза, 2004. 496 с.
65. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Київ: Вища школа, 1997. 304 с.
66. Кемінь В. Розвиток освіти й педагогічної думки українців у країнах Центральної та Південно-Східної Європи (1918-1996 рр.) / за ред. М.Б.Євтуха / В.Кемінь. Київ: Тов. Міжн. Фін. агенція, 1997. 234 с.
67. Кецик У.В. Фахове шкільництво в Галичині (1900-1939 рр.). *Науковий вісник Чернівецького ун-ту: Педагогіка і психологія*. Вип. 89. Чернівці: Рута, 2000. С. 40-45.
68. Кіндрат Н.Б. Проблема національного і державного виховання у педагогічній теорії і практиці Галичини у міжвоєнну добу. *Українська система виховання: проблеми, перспективи*. Івано-Франківськ, 1999. С. 163-166.
69. Кобельська О. Просвітницька діяльність жіночих організацій України (кінець ХІХ - перша половина ХХ ст.): *монографія*. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 234 с.
70. Ковальчук О. Питання полікультурної освіти в світлі розвитку сучасної педагогіки. *Вісник Львівського ун-ту: серія педагогічна*. 2002. Вип. 16, ч. 1. С. 37-43.
71. Кодлюк Я. Підручник для початкової школи: теорія і практика. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 288 с.
72. Коковін О. Актуальність та перспективи наукових досліджень регіональних процесів рідношкільного руху. *Товариство «Рідна школа»: історія і сучасність: наук. альманах*. Ч. 6 / упор. і наук. ред. Д.Герцюк, П.Сікорський. Львів: Вид-во Львів. край. т-ва «Рідна школа», 2011. С. 101-112.
73. Колесник І.І. Українська історіографія (ХVІІІ - початок ХХ століття). Київ.: Генеза, 2000. 256 с.
74. Колотило В. Історія українського шкільництва на Буковині. Чернівці: Мол. буковинець, 2002. 80 с.
75. Кондратюк К. Українська історіографія ХІХ - початку ХХ століття: основні напрями і концепції. Львів, 2002. 242 с.
76. Корнеева Г. Українська дитяча книжка Східної Галичини: історико-книгознавчий аспект (друга половина ХІХ ст. – 1939 р.): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 07.00.08 «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство»*. Київ, 2005. 20 с.
77. Котюх-Болюбаш О. Змістове забезпечення підручників з німецької мови для початкових шкіл у західноукраїнських землях (друга половина ХІХ — початок ХХ століття). *Науковий вісник Чернівецького ун-ту: Педагогіка та психологія*. Вип. 433. Чернівці: Рута, 2009. С. 85-92.
78. Кошелєва Н. Польська педагогічна періодика як джерело вивчення історії українського шкільництва у Галичині наприкінці ХІХ - на початку ХХ ст. *Вісник Львівського ун-ту: Серія історична*. Львів, 1999. Вип. 3. С. 93-96.
79. Кошелєва Н. Українські періодичні видання як джерело вивчення історії українського шкільництва в Східній Галичині наприкінці ХІХ - на початку ХХ ст. *Вісник Львівського ун-ту: Серія історична*. Львів, 1999. Вип. 2. С. 85-90.
80. Кравець В. П. Гендерна педагогіка: навч. посіб. Тернопіль: Джура, 2003. 416 с.
81. Кравець В.П. Історія української школи і педагогіки. *Курс лекцій: навч. посіб. для педвузів та університетів*. Тернопіль, 1994. 357 с.

82. Кремінь В. Зміст освіти й дидактична стратегія. *Історія української школи й педагогіки в матер. і докум.* / упор. О.О.Любар. Кривий Ріг: Кривбасавтоматика плюс, 2002. С. 619-624.
83. Круковська І. М. Становлення і розвиток медичної освіти на Волині (XIX – 30-ті роки ХХ ст.): *дис... канд. пед. наук: 13.00.01.* Житомир, 2007. 262 с.
84. Кузь В.Г., Руденко Ю.Д., Сергійчук З.Д. Основи національного виховання. *Концептуальні положення.* Умань, 1993. 247 с.
85. Кузьменко Н. Національна спрямованість змісту українських шкільних підручників з читання для молодших школярів (1857-1997 рр.): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки».* Київ, 1998. 21 с.
86. Кулик І.О. Педагогічна історіографія - новаційний напрямок історико-педагогічних досліджень. *Вісник Чернігівського нац. пед. ун-ту ім. Т.Г.Шевченка. Педагогічні науки.* Чернігів: ЧНГУ, 2010. Вип. 79. С. 172-174.
87. Кунанець Н. Бібліотеки товариства «Просвіта»: особливості діяльності. *Записки Львівської наук. б-ки ім. В. Стефаника: зб. наук. праць / НАН України, Львівська наук. б-ка ім. В. Стефаника.* Львів, 2003. Вип.11. С. 181-188.
88. Кунанець Н.Е. Бібліотеки українських молодіжних та студентських товариств у Львові (за матеріалами часопису Студентський вісник «Поступ». 1921-1924 рр.). *Українська періодика: Історія і сучасність: доп. та повідомл. дев'ятої Всеукр. наук. конф., (Львів, 28-29 жовт. 2005 р.) / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника. НДЦ періодики; за ред. М. М. Романюка; Відп. за ред. Л. Сніцарчук.* Львів, 2005. С. 294-298.
89. Курило В.С. Критеріально-комплексний підхід до аналізу процесу розвитку освіти і педагогічної думки регіону. *Методологічні засади педагогічного дослідження. Монографія / авт. кол.: Є.М.Хриков, О.В.Адаменко, В.С.Курило та ін.; за заг. ред. В.С.Курила, Є.М.Хрикова.* Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2003. С. 209-225.
90. Курило В.С. Становлення і розвиток системи освіти та педагогічної думки Східноукраїнського регіону в ХХ столітті: *дис... доктора пед. наук: 13.00.01.* Луганськ, 2000. 507 с.
91. Левкович Л. Співпраця школи і громадських організацій у навчально-виховному процесі. *Товариство «Рідна школа»: історія і сучасність: наук. альманах. Ч. 6 / упор. і наук. ред. Д.Герцюк, П.Сікорський.* Львів: Вид-во Львів. край. т-ва «Рідна школа», 2011. С. 128-132.
92. Лікарчук І.Л. Професійно-технічні та середні спеціальні заклади освіти України у ХХ столітті. Київ, 2001. 346 с.
93. Лобода С.М. Педагогічна преса як чинник формування педагогічної творчості вчителя в історії розвитку української освіти (ХХ століття): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки».* Луганськ, 2011. 44 с.
94. Лопухівська А.В. З історії розвитку гімназій і ліцеїв в Україні. Київ: ІСДО, 1994. 167 с.
95. Луговий В.І. Тенденції розвитку педагогічної освіти в Україні (теоретико-методологічний аспект): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки».* Київ, 1995. 48 с.
96. Майборода В.К., Майборода С.В. Про періодизацію розвитку професійної освіти України в ХХ столітті. *Науковий вісник Чернівецького ун-ту: Педагогіка та психологія.* Вип. 99. Чернівці: Рута, 2000. С. 105-110.
97. Майборода В. Становлення і розвиток національної вищої педагогічної освіти в Україні (1917-1992 рр.): *автореф. дис. на*

здобуття наук. ступеня док. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки». Київ, 1993. 58 с.

98. Маланчук-Рибак О. Українські жіночі студії: історіографія та історіософія. Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1999. 54 с.

99. Матвеева Н. О. Організація науково-методичної роботи з учителями початкової загальноосвітньої школи в Україні (1945-1990 рр.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки». Івано-Франківськ, 2009. 20 с.

100. Медвідь Л.А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: *навч. посіб.* Київ: Вікар, 2003. 310 с.

101. Мозгова В.П. Бібліотеки ліцеїв України: становлення та розвиток (XIX-XX ст.): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук:* спец. 07.00.08 «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство». Київ, 2000. 20 с.

102. Наукові дослідження Західного регіону України другої половини XX – початку XXI століття: *алфавітно-бібліографічний покажчик / упорядник Стражнікова І.В.* Івано-Франківськ: НАІР, 2012. 96 с.

103. Ничкало Н.Г. Українські концепції професійної освіти: тенденції і перспективи. *Педагогічна і психологічна науки в Україні: зб. наук. пр. до 15-річчя АПН України:* в 5 т. Т. 5. Київ: Педагогічна думка, 2012. С. 27-50.

104. Огар Е. Українське книго- та пресовидання для дітей (спроба загального огляду). *Зб. праць науково-дослідного центру періодики.* Вип. 10. Київ, 2002. С. 260-277.

105. Огнев'юк В.О. Освітологія як відображення міждисциплінарного підходу в дослідженнях сучасного стану освіти. *Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: зб. наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф.* Київ: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2011. С. 53-61.

106. Освіта України за роки незалежності; стан, факти, події / заг.ред. В.Г.Кременя. Київ: Вища школа, 2001. 159 с.

107. Пастовецький О.В. Оптимізація мережі загальноосвітніх навчальних закладів в умовах регіону (друга половина XX — початок XXI століття): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук:* спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки». Житомир, 2009. 20 с.

108. Пахомова Т.Г. Проблеми перепідготовки вчительських кадрів: історичний аспект. *Вісник Луганського нац. пед. ун-ту ім. Т.Шевченка: Педагогічні науки.* 2006. № 19 (листопад), ч. II. С. 196-203.

109. Пенішкевич Д., Петрюк І. Формування змісту класичної гімназійної освіти на Буковині в першій половині XIX ст. *Шлях освіти.* 1997. Ч. 1. С. 51-52.

110. Пенішкевич О.І. Зміст і методичне забезпечення шкільної освіти на Буковині (XVIII – початок XX століття): *навч. посіб.* Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2001. 220 с.

111. Пенішкевич О. Підвищення кваліфікації підготовки кадрів на Буковині в кінці XIX — на початку XX століття. *Науковий вісник Чернівецького ун-ту: зб. наук. пр.* Вип. 122: Педагогіка і психологія. Чернівці: Рута, 2005. С. 111-120.

112. Петренко О.Б. Гендерні підходи до освіти та виховання в історії вітчизняної школи і педагогіки (XX століття): *дис... доктора пед. наук:* 13.00.01. Київ, 2001. 565 с.

113. Петрюк І. Історіографія розвитку загальної середньої освіти на Буковині кінець XVIII – початку XX ст. *Науковий вісник Чернівецького ун-ту: зб. наук. пр.: Педагогіка та психологія.* Вип. 99. Чернівці: Рута, 2000. С. 137-143.

114. Пилип Г. М. Розвиток вищої медичної освіти в західних областях України (40-90-ті роки ХХ ст.): *дис... канд. пед. наук*: 13.00.01. Чернівці, 2010. 240 с.
115. Підгірна В. Діяльність бібліотек товариства «Рідна школа» (за матеріалами часопису «Рідна школа» 1927-1939 рр.). *Українська періодика: історія і сучасність*: доп. і повід. дев'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., (28-29 жовтня 2005 р.). Львів, 2005. С. 313-319.
116. Підготовка педагогічних кадрів і діяльність навчальних закладів нового типу в системі національної освіти: досвід і перспективи розвитку. Ч. 2. Чернівці, 1998. 576 с.
117. Побірченко Н. Педагогіка й етнографія дитинства: історіографія досліджень. *Проблеми української етнопедагогіки. Теорія і практика: зб. наук. ст.* Івано-Франківськ: Плай, 2005. С. 61-71.
118. Поліщук Ю. Громадські молодіжні об'єднання і їхня діяльність як об'єкт науково-педагогічного аналізу. *Науковий вісник Чернівецького ун-ту: Педагогіка та психологія*. Вип. 99. Чернівці: Рута, 2000. С. 143-149.
119. Постолатій В. Розвиток комерційної освіти в Україні (1804-1920 рр.): *дис... канд. пед. наук*: 13. 00. 01. Київ, 1996. 210 с.
120. Поточни Є. Розвиток освіти дорослих в Галичині (1867-1918 рр.): *дис... доктора пед. наук*: 13.00.01. Івано-Франківськ, 1999. 422 с.
121. Регейло І.Ю. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в Україні у ХХ - початку ХХІ століття: історіографічні аспекти. *Педагогічний дискурс: зб. наук. праць / гол. ред. І.М. Шоробура*. Хмельницький: ХГПА, 2010. Вип. 7. С. 261-271.
122. Рогова П.І. Педагогічні бібліотеки України (II пол. ХІХ - 20-ті рр. ХХ ст.): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук*: спец. 07.00.01 «Історія України». Київ, 2008. 20 с.
123. Розлуцька Г. Зміст шкільних підручників як фактор полікультурного виховання молодших школярів у Закарпатті (1919-1939 рр.): *монографія*. Дрогобич: Коло, 2005. 282 с.
124. Руденко Ю. Основи сучасного українського виховання. Київ: Вид-во імені Олени Теліги, 2003. 328 с.
125. Сагарда В. В. Навчання і виховання учнів національних меншин у контексті регіональних особливостей: історія, реалії, проблеми, перспективи. *Українська система виховання: проблеми, перспективи*. Івано-Франківськ, 1999. С. 22-29.
126. Сворак С.Д. Народна освіта у західноукраїнському регіоні: історія та етнополітика (1944-1964 рр.). Київ: Правда Ярославовичів, 1998. 239 с.
127. Скоморовська І. Педагогічні засади роботи бібліотек з учнівською молоддю в Західній Україні (1919-1939 рр.): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук*: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» Івано-Франківськ, 2009. 20 с.
128. Стинська В. Система шкільництва в Галичині (кінець ХІХ – початок ХХ ст.): *монографія*. Івано-Франківськ: Гостинець, 2007. 180 с.
129. Стражнікова І. Діяльність бібліотек Галичини як фактор формування високоінтелектуальної, національно свідомої особистості (20-30-ті рр. ХХ ст.). *Збірник наукових праць: Педагогічні науки*. Вип. ХХХХІV. Херсон, 2007. С. 46-50.
130. Стражнікова І. Практична діяльність як засіб удосконалення процесу формування моральних цінностей у майбутніх учителів у наукових дослідженнях кінця ХХ – початку ХХІ століть. *Збірник наукових праць Військового інституту Київського нац. ун-ту імені Тараса Шевченка*. Київ: ВІКНУ, 2010. Вип. 26. С. 322-326.

131. Стражнікова І. Принцип виховуючого навчання в сучасних дослідженнях українських науковців. *Педагогічний альманах: зб. наук. праць* / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон: РІПО, 2010. Вип. 5. С. 36-39.
132. Стражнікова І. Освітнє краєзнавство як напрям досліджень Західної України кінця ХХ – початку ХХІ сторіччя. ХІІ Всеукраїнська наукова історико-краєзнавча конференція «Освітнє краєзнавство: досвід, проблеми, перспективи», присвячена 200-річчю від дня народження українських просвітителів І.Вагилевича та М. Шашкевича (6-7 жовтня 2011 року): *зб. матеріалів*. Івано-Франківськ, 2011. С. 13-19.
133. Стражнікова І.В. Підготовка вчителів початкових класів України у контексті європейського розвитку (на основі сучасних педагогічних досліджень). *Педагогічний дискурс : зб. наук. праць* / гол. ред. І.М. Шоробура. Хмельницький : ПП Балюк І.Б., 2011. Вип. 10. С. 469-473.
134. Стражнікова І. Проблеми історіографії сучасних історико-педагогічних досліджень вищої школи України. *Методологія сучасних досліджень в політиці, економіці та соціальній сфері*: матеріали Першої міжнар. наук.-прак. конф. вчених, студентів і практиків / Гол.ред.В.В.Шконда. Донецьк: Норд-Прес, 2011. С. 324-328.
135. Стражнікова І. Психолого-педагогічні проблеми освіти дорослих західного регіону України у доробку науковців кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Збірник наукових праць. Педагогічні науки*. Вип. LX. Херсон: ХДУ, 2011. С. 28-33.
136. Стражнікова І. Підготовка вчителів та підвищення їх кваліфікації як чинник різнобічного розвитку особистості. *Педагогічна освіта і наука в умовах класичного університету: традиції, проблеми, перспективи*: у 3 т. Т.1 / за ред. М.Євтуха, Д.Герцюка, К.Шмидта. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. С. 138-145.
137. Стражнікова І. Шляхи виховання творчих якостей майбутніх учителів у руслі розвитку освітніх систем (на основі сучасних досліджень). *Вісник Прикарпатського ун-ту*. Вип. L: Педагогіка. Івано-Франківськ, 2013. С. 32-36.
138. Стражнікова І. Класифікація джерельної бази та ступінь дослідженості проблеми історико-педагогічної науки Західного регіону України ХХ – ХХІ століття. *Науковий вісник Чернівецького ун-ту: Педагогіка та психологія*. 2014. № 718. С. 169-176.
139. Стражнікова І.В. Періодизація процесу розвитку історіографії вітчизняної педагогічної науки у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття у Західному регіоні України. *Київський науково-педагогічний вісник*. 2014. № 3 (03). С. 78-83.
140. Стражнікова І.В. Теоретико-методологічний внесок науковців у процес підручникотворення Західного України (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.). *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб.наук.праць* [редкол.: Т.І.Сущенко (голов.ред.) та ін.]. Запоріжжя: КПУ, 2014. Вип.38(91). С. 71-78.
141. Ступарик Б. З історії розвитку гімназійної освіти. *Український освітній журнал*. Львів, 1994. № 1. С. 56-67.
142. Ступарик Б., Моцюк В. Ідея національної школи та національного виховання в педагогічній думці Галичини (1772-1939 рр.). Коломия: «Вік», 1995. 173 с.
143. Ступарик Б. Національна ідея в працях українських педагогів ХХ століття. *Мандрівець*. 1999. № 3. С. 54-58.
144. Сухий О. Історія «Просвіти» в сучасній українській історіографії. *Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка: Історія*. Тернопіль, 2010. Вип. 1. С. 223-233.
145. Сухомлинська О.В. Історико-педагогічне дослідження та його «околиці». *Педагогічні науки: зб. наук. пр.* Херсон, 2005. Вип. XXXX. С. 8-14.

146. Сухомлинська О.В. Історико-педагогічний процес: нові підходи до загальних проблем. Київ: А.П.Н., 2003. 68 с.
147. Сухомлинська О. Концептуальні засади розвитку історико-педагогічної науки в Україні. *Шлях освіти*. 1999. № 1. С. 41-45.
148. Сухомлинська О. Методологія дослідження історико-педагогічних реалій другої половини ХХ століття. *Шлях освіти*. 2007. № 4. С. 6-12.
149. Сучасна українська історіографія: проблеми методології та термінологія: *матер. Всеукр. наук.-метолог. семінару* (17 червня 2004 р.). Київ: Інститут історії України НАН України, 2005. 107 с.
150. Сявавко Є. Етнопедагогіка: сучасний стан дослідження. *Науково-методичний вісник*. Львів, 1993. № 3. С. 39-52.
151. Талапканич М.І. Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти - історія та розвиток. / М.І.Талапканич, В.В.Химинець, В.М.Петечук, М.М.Басараб, П.П.Стрічик. Ужгород, 2006. 116 с.
152. Ткачов С.І. Теорія і практика громадянського виховання дітей і молоді у вітчизняному громадсько-педагогічному русі другої половини ХІХ - початку ХХ століття: *монографія*. Харків: Цифрова друкарня № 1, 2012. 396 с.
153. Толошняк Н. Система музичної освіти в навчально-виховних закладах «Рідної школи». *Музика Галичини*. Львів: Сполом, 1999. С. 171-180.
154. Треф'як Я. Методика використання краєзнавчих матеріалів Прикарпатського регіону в оновленні змісту шкільної історичної освіти: *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання»*. Київ, 1997. 24 с.
155. Тхоржевська Т.Д. Православне виховання в історії педагогіки України: *монографія*. Київ: Купріянова О.О., 2005. 412 с.
156. Ужгородська гімназія. Історія, матеріали, спогади / П. Чучка (ред. і упор.). Ужгород: ПоліПрінт, 2001. 270 с.
157. Ужгородський національний університет на порозі ІІІ тисячоліття / за ред. М.М.Вегеша та ін. Ужгород, 2005. 192 с.
158. Українська історіографія на зламі ХХ і ХХІ століть: здобутки і проблеми: *монографія* / за ред. Л.Зашкільняка. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2004. 406 с.
159. Фізеші О.Й. Виховна спрямованість змісту букварів в українських школах Закарпаття (друга половина ХІХ – кінець ХХ століття): *дис... канд.пед. наук: 13.00.01*. Івано-Франківськ, 2004. 272 с.
160. Філіпчук Г.Г. Розвиток національної школи в умовах багатонаціонального регіону: *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки»*. Київ, 1991. 21 с.
161. Хриков Є.М. Методологічна функція законів та закономірностей розвитку педагогічної науки в історико-педагогічних дослідженнях. *Педагогічні науки: зб. наук. пр.* Херсон, 2005. Вип. ХХХХ. С. 37-42.
162. Чепіль М. Книга як засіб формування національної свідомості дітей і молоді у діяльності «Просвіти» (1868-1939). *Вісник Прикарпатського ун-ту: Педагогіка*. Вип. ІІІ. Івано-Франківськ: Плай, 2000. С. 156-165.
163. Чепіль М. Теоретико-методологічні аспекти опіки і виховання: зіставний аналіз. *Опіка і виховання дітей: історія і сучасність: зб. наук. пр.* / за ред. М. Чепіль. Дрогобич, 2010. С. 39-49.
164. Черевичний Г. Розвиток вищої освіти в Україні в другій половині 1980-х рр.: *дис... канд. іст. наук: 07.00.01*. Київ, 1997. 187 с.
165. Черкасов В.Ф. Становлення і розвиток музично-педагогічної освіти в Україні (друга половина ХХ — початок ХХІ століття): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки»*. Київ, 2009. 26 с.
166. Чернівецький університет (1875-2000): *бібліографічний покажчик*. Чернівці: Рута, 2000. 170 с.

167. Шайнер Г.І. Розвиток комерційної освіти на західноукраїнських землях (друга половина XIX - перша третина XX століття): *дис... канд. пед. наук*: 13.00.01. Тернопіль, 2012. 373 с.
168. Шеремет Л.М. Українська преса Галичини і становлення шкільного книговидання (кінець XIX – початок XX ст.): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук*: спец. 10.01.08 «Журналістика». Київ, 1997. 16 с.
169. Шиян О.І. Розвиток післядипломної освіти вчителів природничих предметів західного регіону України (1944-1996 рр.): *дис... канд. пед. наук*: 13.00.01. Київ, 1999. 192 с.
170. Шологон Л.І. Діяльність українських педагогічних товариств Галичини у 80-х рр. XX - на початку XX ст.: історіографія. *Вісник Прикарпатського ун-ту. Історія*. Вип. X-XI. Історія. Івано-Франківськ, 2006. С. 201-209.
171. Щербяк Ю. Особливості навчально-виховного процесу в ліцеях Галичини (30-і рр. XX ст.). *Кременецький ліцей у контексті розвитку освіти, науки та культури на Волині в першій третині XX ст.*: зб. наук. праць. Тернопіль: Терно-граф, 2009. С. 98-103.
172. Юзик О.П. З історії підручників народних шкіл Галичини. *Наукові записки Тернопільського держ. пед. ун-ту: Педагогіка*. Тернопіль, 2001. № 8. С. 27-32.
173. Юзик О. Чортківська гімназія «Рідна школа» імені Маркіяна Шашкевича: погляд крізь призму часу (90 років з часу заснування). *Товариство «Рідна школа»: історія і сучасність: наук. альманах*. Ч. 2 / упор. і наук ред. Д.Герцюк, П.Сікорський. Львів: Вид-во «Рідна школа», 2001. С. 162-167.
174. Якимович Б. Український таємний університет у Львові і Український Вільний університет: до питання генези. *Науковий збірник Українського Вільного Університету*: матер. конф. «Український Вільний Університет: з минулого в майбутнє. До 70-річчя з часу заснування», (Львів, 13 лютого 1992 р.). Мюнхен-Львів, 1993. С.21-26.
175. Яковишина Т. В. До питання жіночої освіти: Острозьке жіноче училище графа Д.Блудова - духовний і просвітницький центр Волині. *Наукові записки Рівненського держ. гуманітарного ун-ту*: Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. Рівне: РДГУ, 2000. Вип. 12: в 3 ч. Ч. 1. С. 53-57.
176. Янкович О.І. Розвиток освітніх технологій у теорії та практиці вищої педагогічної освіти України (1957-2005): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук*: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки». Тернопіль, 2009. – 42 с.
177. Ясіновський Ю. Дяко-учительський інститут у Перемишлі. *Перемишль і перемиська земля протягом віків*. Інституції: зб. наук. праць і матер. Міжн. наук. конф. / під ред. В.Заброварного / Ін-т українознавства ім. І.Крип'якевича. Львів, 2003. С. 249-259.
178. Ястребова В. Діяльність громадських й культурно-освітніх товариств у південно-східній Україні. *Розвиток української та польської освіти і педагогічної думки (XIX-XX ст.)*: у 2 т. Т. 2 / за ред.Д.Герцюка і А.Гаратик. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. С. 168-177.
179. Яцина О.Ф. Педагогічна й культурно-освітня діяльність товариства «Просвіта» на Закарпатті (1920-1939 рр.): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук*: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки». Івано-Франківськ, 2009. 20 с.

6. Контактна інформація

Кафедра	педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, м.Івано-Франківськ, вул.Бандери, 1, ауд.510. тел. (0342)570011. kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	д.пед.н., проф. Стражнікова Інна Василівна
Контактна інформація викладача	inna.strazhnikova@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацювання додатковим тестуванням на сайті дистанційного навчання http://www.d-learn.pu.if.ua/ .
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	незараховуються
Невідповідна поведінка під час заняття	
Додаткові бали	За роботу під час лекційних занять.
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи PROMETHEUS, ДНУ «УкрІНТЕІ», EDERA.

Викладач: д.пед.н., проф. Сражнікова І.В.